

॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ आर्यवत्कुलीनवत् कुलीनत्वादितियावत् ॥ ६७ ॥ इतिद्रोणपर्वणिटीकायां त्रयोदशाधिकशततमोऽध्यायः ॥ ११३ ॥ ॥ ७ ॥ एवमिति बहुगुणं बहुवोगुणाः शौर्यादयः संध्यादयो वायस्मिन् बलं प्रबलं ॥ १ ॥ नः अभिकाममनुरक्तं प्रौढं प्रवृद्धं अत्यद्भुताकारमनुपमसंस्थानं पुरस्तात्वागेव दृष्टः परीक्षोत्तीर्णो विक्रमो यस्य ॥ २ ॥ लघुनो मनोज्ञस्य वृत्तस्यायतमायामः प्रायः अभ्यधावद्रणे यत्तोयुधुधानं युयुत्सया ॥ तथा तमनुधावंतं युयुधानस्य पृष्ठतः ॥ ६३ ॥ न्यवारयंतं संदृष्टाः पांडुसैन्ये बृहत्तमाः ॥ समासाद्य तु हार्दिक्यं रथानां प्रवरं रथं ॥ ६४ ॥ पंचाला विगतोत्साहा भीमसेनपुरोगमाः ॥ विक्रम्य वारिताराजन्वीरेण कृतवर्मणा ॥ ६५ ॥ यतमानां श्वतान्सर्वानीषद्विगतचेतसः ॥ अभितस्तान् शरौघेण क्लृप्तं वाहानकारयत् ॥ ६६ ॥ निगृहीतास्तु भोजेन भोजानीकेऽप्यवोरणे ॥ अतिष्ठन् नार्यवद्दीराः प्रार्थयंतो महद्यशः ॥ ६७ ॥ इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्वणि जयद्रथवधपर्वणि सात्यकिप्रवेशोत्तरोदशाधिकशततमोऽध्यायः ॥ ११३ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ धृतराष्ट्र उवाच एवं बहुगुणं सैन्यमेवं प्रविचितं बलं ॥ व्यूढमेवं यथान्यायमेवं बहुच संजय ॥ १ ॥ नित्यं पूजितमस्माभिरभिकामं च नः सदा ॥ प्रौढमत्यद्भुताकारं पुरस्ताद्वृष्टविक्रमं ॥ २ ॥ नातिवृद्धमबालं च नारुशं नातिपीवरं ॥ लघुवृत्ताय तप्रायं सारगात्रमनामयं ॥ ३ ॥ आत्तसन्नाहसंछन्नं बहुशस्त्रपरिच्छदं ॥ शस्त्रग्रहणविद्यासु बद्धीषु परिनिष्ठितं ॥ ४ ॥ आरोहे पर्यवस्कंदे सरणे सांतरप्लुते ॥ सम्यक्प्रहरणे याने व्यपयाने च कोविदं ॥ ५ ॥ नागेष्वश्वेषु बहुशोरथेषु च परिक्षितं ॥ परीक्ष्य च यथान्यायं वेतनेनोपपादितं ॥ ६ ॥ न गोष्ठ्यानोपकारेण न संबंधनिमित्ततः ॥ नानाहूतं नाप्यभूतं मम सैन्यं बभूव ह ॥ ७ ॥ कुलीनार्यजनोपेतं तुष्टपुष्टमनुद्धतं ॥ कृतमानो पचारं च यशस्वि च मनस्वि च ॥ ८ ॥ सचिवैश्चापरैर्मुखैर्बहुभिः पुण्यकर्मभिः ॥ लोकपालोपमैस्तातपालितं नरसत्तमैः ॥ ९ ॥ बहुभिः पार्थिवैर्गुप्तमस्मत्प्रियचिकीर्षुभिः ॥ अस्मानभिस्तैः कामात्सवलैः सपदानुगैः ॥ १० ॥ महोदधिमिवापूर्णमापगाभिः समंततः ॥ अपक्षैः पक्षिसंकाशैरथैरश्वैश्च संवृतं ॥ ११ ॥ प्रभिन्नकरैश्चैव द्विरदैरावृतं महत् ॥ यद्हन्यत मे सैन्यं किमन्यद्वागधेयतः ॥ १२ ॥ योधाक्षय्यजलं भीमं वाहनोर्मितरंगिणं ॥ क्षेपण्यसिगदाशक्तिशरप्रासज्ञपाकुलं ॥ १३ ॥ ध्वजभूषणसंवाधरत्नोपलसुसंचितं ॥ वाहनैरभिधावद्भिर्वायुवेगविकंपितं ॥ १४ ॥

प्रचुरं यत्र सारगात्रं निविडावयवं सारगात्रमसारशून्यमिति वा ॥ ३ ॥ ४ ॥ आरोहे अधिरोहणे पर्यवस्कंदे अवरोहणे सरणे प्रसरणे सांतरप्लुते प्लवनांतरितायांगतौ याने प्रयाणे व्यपयानेऽपसरणे ॥ ५ ॥ वेतनेन दिनमासवर्षदेयेन धनेन ॥ ६ ॥ गोष्ठ्यासंलापमात्रेण उपकारेण प्राकृतेन उपपादितमुल्लासस्थापितमित्यनुषंगः अनाहूतं यदृच्छोपगतं ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ वाहनान्येवोर्मितरंगपरंपरा विद्यते यत्र क्षेपण्योयंत्राणि ॥ १३ ॥ रत्नैरुपलैश्च सुसंचितं सुष्ठुसंछादितं वाहनाभिधावनान्येव वायुवेगतयारूपितानि ॥ १४ ॥